

CAREERS360

Gujarat Board 10th Sanskrit Model Paper 2021

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે

ધોરણ-10 : સંસ્કૃત

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 80

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વિશ્લેષણ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ ગુણ
				સંયોજન	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	22	22	19	13	04	80
ટકા	28	28	24	15	05	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નનો પ્રકાર	પ્રશ્નોની સંખ્યા		કુલ ગુણ
		જનરલ વિકલ્પ વિના	જનરલ વિકલ્પ સાથે	
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	16	16	16
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	10	17	10
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	12	17	24
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-I)	02	02	06
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-II)	06	09	24
	પ્રશ્નોની કુલ સંખ્યા	46	61	80

વિભાગ અનુસાર ગુણભાર :

ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	જનરલ વિકલ્પ વિના ગુણ	જનરલ વિકલ્પ સાથે ગુણ	ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	જનરલ વિકલ્પ વિના ગુણ	જનરલ વિકલ્પ સાથે ગુણ
1.	સં વદધ્વમ્	5	7	13.	ગીતામૃતમ્	6	6
2.	યદ્દવિષ્યો વિનશ્યતિ	6	7	14.	ક इदं दुष्करं कुर्यात्	0	-
3.	સ્વસ્થવૃતંત સમાચર	4	8	15.	જયઃ પરાજયો વા	3	6
4.	જનાર્દનસ્ય પશ્ચિમઃ સન્દેશઃ	6	8	16.	અદ્ભુતં યુદ્ધમ્	0	-
5.	ગુણવતી કન્યા	6	10	17.	સ્વાભાવિકં સાદૃશ્યમ્	0	-
6.	કાષ્ઠખણ્ડઃ	4	7	18.	મુક્તાનિ મુક્તકાનિ	0	-
7.	સુભાષિતકુસુમાનિ	4	7	19.	સત્યં મયૂરઃ	6	9
8.	સાક્ષિભૂતઃ મનુષ્યઃ	4	6	20.	તથૈવ તિષ્ઠતિ	5	8
9.	ચક્ષુષ્માન્ અન્ધ એવ	0	-		અપઠિતમ્	4	4
10.	ત્વમેકા ભવાનિ	6	8		કુલ ગુણ	80	116
11.	યસ્ય જનનં તસ્ય મરણમ્	6	7				
12.	કલિકાલસર્વજ્ઞો હેમચન્દ્રઃ	5	8				

નોંધ : ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે અભ્યાસક્રમના રદ કરેલા પ્રકરણ/મુદ્દાઓમાંથી પ્રશ્નો પૂછવા નહિ.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે

ધોરણ-10 : સંસ્કૃત

વાર્ષિક પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું માળખું

સમય : 3 કલાક

કુલ ગુણ : 80

- સૂચનાઓ :
- (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ વિભાગો છે.
 - (2) પ્રશ્નોના ક્રમ 1 થી 61 છે.
 - (3) પ્રશ્નોની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
 - (4) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.
- Instruction :
- (1) There are five sections in this question paper.
 - (2) There are 1 to 61 questions.
 - (3) Marks are indicated at the right side of the question Paper.
 - (4) Begin new section from the new page.

વિભાગ-A

- અધોદત્તસ્ય ગદ્યખण्डस्यसंस्कृतभाषायाम् आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोऽपि एकः) [4]
(નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.) (કોઈપણ એક)
(Translate the following passage.) (Any One)
પ્રશ્નક્રમાંક : 1, 2
(ગદ્યપાઠોમાંથી બે ગદ્યખંડો અનુવાદ માટે પૂછવા.)
- અધોદત્તાનાં સંસ્કૃત-પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । (कयोरपि द्वयोः) [2]
(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.) (કોઈપણ બે)
(Answer the following Sanskrit questions in Sanskrit). (Any Two)
પ્રશ્નક્રમાંક : 3, 4, 5
(આ પ્રશ્નો ફક્ત ગદ્યપાઠોમાંથી જ પૂછવા.)
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં / આઙ્ગલભાષાયાં લિખત । (कयोरपि द्वयोः) [4]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (કોઈપણ બે)
(Answer the following questions in English.) (Any Two)
પ્રશ્નક્રમાંક : 6, 7, 8
(આ પ્રશ્નો ફક્ત ગદ્યપાઠોમાંથી જ પૂછવા.)
- અધોદત્તસ્ય विषयस्य उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत । (कस्यापि एकस्य) [2]
(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.) (કોઈપણ એક)
(Write short note on the following.) (Any One)
પ્રશ્નક્રમાંક : 9, 10
(આ સંક્ષેપ નોંધ ગદ્યપાઠોમાંથી જ પૂછવી)
- 11. અધોદત્તં ગદ્યखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [4]
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)
(Read the paragraph carefully and write answer in Sanskrit.)
(ગદ્યપાઠોમાંથી જ આ ગદ્યખંડ પૂછવો. તેમાં નીચે ચાર પ્રશ્નો મૂકવા.)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

વિભાગ-B (પદ્ય વિભાગ)

- અધોદત્તસ્ય પદ્યખण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कस्यापि एकस्य) [4]
(નીચે આપેલા પદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.) (કોઈપણ એક)
Translate the following passage into English. (Any One)
પ્રશ્નક્રમાંક : 12, 13
(પદ્ય પાઠોમાંથી બે પંક્તિઓવાળા બે શ્લોકો અથવા ચાર પંક્તિવાળો એક શ્લોક અનુવાદ કરવા માટે પૂછવો.)
- અધોદત્તાનાં સંસ્કૃતપ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । (कयोरपि द्वयोः) [2]
(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.) (કોઈપણ બે)
(Write the following Sanskrit questions's answer in Sanskrit.) (Any Two)
પ્રશ્નક્રમાંક : 14, 15, 16
(આ પ્રશ્નો ફક્ત પદ્યપાઠોમાંથી જ પૂછવા.)
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરभाषायां / आङ्ग्लभाषायां लिखत । (केऽपि त्रयः) [6]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (કોઈપણ ત્રણ)
Write the following answers in English. (Any Three)
પ્રશ્નક્રમાંક : 17, 18, 19, 20
(આ પ્રશ્નો ફક્ત પદ્યપાઠોમાંથી જ પૂછવા.)
- શ્લોકપૂર્તિ કુરુત । (कयोरपि द्वयोः) [04]
(શ્લોક પૂર્તિ કરો.) (કોઈપણ બે)
(Complete the verses.) (Any Two).
પ્રશ્નક્રમાંક : 21, 22, 23
(પદ્યપાઠોના સ્વાધ્યાયમાં શ્લોકપૂર્તિ માટે આપવામાં આવેલા શ્લોકો જ શ્લોકપૂર્તિ માટે પૂછવા. અન્ય નહીં.)

વિભાગ-C (નાટ્ય વિભાગ)

- અધોદત્તસ્ય નાટ્યखण्डस्य गुर्जराषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कस्यापि एकस्य) [4]
(નીચે આપેલા નાટ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.) (કોઈપણ એક)
(Translate the following dialogues into English.) (Any Two)
પ્રશ્નક્રમાંક : 24, 25
(નાટ્યપાઠોમાંથી ત્રણ નાટ્યખંડો અનુવાદ માટે પૂછવા.)
- અધોદત્તં વાक्यं कः वदति इति लिखत । (कयोरपि द्वयोः) [2]
(નીચે આપેલાં વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો.) (કોઈપણ બે)
(State Who says the Whom.) (Any Two)
પ્રશ્નક્રમાંક : 26, 27, 28
(જોડકાં સ્વરૂપે વિભાગ 'અ' માં વાક્ય અને વિભાગ 'બ' માં વક્તાનું નામ લખી વાક્ય-વક્તા જોડવા પૂછવું.)
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરभाषायां / आङ्ग्लभाषायां लिखत । (कयोरपि द्वयोः) [4]
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (કોઈપણ બે)
(Answer the following questions in English.) (Any Two)
પ્રશ્નક્રમાંક : 29, 30, 31

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

(આ પ્રશ્નો ફક્ત નાટ્યપાઠોમાંથી જ પૂછવા.)

- અધોદત્તયોઃ વિષયયોઃ ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [4]

(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.) (કોઈપણ બે)

(Write short note for the following.) (Any Two)

પ્રશ્નક્રમાંક : 32, 33, 34

(આ ટિપ્પણી ફક્ત નાટ્યપાઠોના આધારે પૂછવી.)

- કોષ્ઠગતાનિ પદાનિ પ્રયુજ્ય વાક્યે રચયત । (કૌ-અપિ દ્વૌ) [2]

(કૌસમાં આપેલાં પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો.) (કોઈપણ બે)

(Make sentence using words given in the brackets.) (Any Two)

પ્રશ્નક્રમાંક : 35, 36, 37

(આ વાક્યો નાટ્યખંડમાંથી જ પૂછવાં.)

વિભાગ-D વ્યાકરણ વિભાગ

- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં સૂચનાનુસારમ્ ઉત્તરાણિ લિખત ।
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચના મુજબ ઉત્તરો લખો.)
(Answer the following questions according to instruction given.)
- 38. ' ' શબ્દસ્ય સમાનાર્થકં શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]
(ત્રણ વિકલ્પો આપવા.)
- 39. ' ' શબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થકં શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]
(ત્રણ વિકલ્પો આપવા.)
- 40. અધોદત્તેભ્ય ક્રિયાપદેભ્યઃ વર્તમાનકાલસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
(ત્રણ વિકલ્પો આપવા.)
- 41. અધોદત્તેભ્ય ક્રિયાપદેભ્યઃ સામાન્ય ભવિષ્યકાલસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
(સામાન્ય ભવિષ્યકાળનાં કોઈપણ પુરુષ અને વચનનાં ક્રિયાપદો શોધવા માટે પૂછવાં.)
- 42. અધોદત્તેભ્ય ક્રિયાપદેભ્યઃ આજ્ઞાર્થ-અન્યપુરુષસ્ય એકવચનસ્ય/દ્વિવચનસ્ય/બહુવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
(અન્ય પુરુષનાં જ ક્રિયાપદો પૂછવાં.)
- 43. અધોદત્તેભ્ય ક્રિયાપદેભ્યઃ વિધ્યર્થ અન્યપુરુષસ્ય એકવચનસ્ય/દ્વિવચનસ્ય/બહુવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
(અન્ય પુરુષનાં જ ક્રિયાપદો પૂછવાં.)
- 44. અધોદત્તેભ્યઃ વાક્યેભ્યઃ 'સ્મ' પ્રયોગયુક્તં શુદ્ધં વાક્યં ચિત્વા લિખત । [1]
(અન્ય પુરુષનું જ ક્રિયાપદ પૂછવું. જવાબ માટે ત્રણ વિકલ્પો આપવા.)
- 45. અધોદત્તેભ્યઃ નામરૂપેભ્યઃવિભક્તેઃ વચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
(અ કારાન્ત પુલ્લિંગ અને અ કારાન્ત નપુંસકલિંગના પ્રથમાથી સપ્તમી વિભક્તિ સુધીનાં નામપદોનો પરિચય આપવા માટે પૂછવાં.)
- 46. અધોદત્તેભ્યઃ નામરૂપેભ્યઃ વિભક્તેઃ વચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
(આ કારાન્ત, અ કારાન્ત સ્ત્રીલિંગનાં પ્રથમાથી સપ્તમી વિભક્તિ સુધીનાં નામપદોનો પરિચય આપવા માટે પૂછવાં.)
- 47. ઉપપદવિભક્તેઃ પ્રયોગં કૃત્વા રિક્તસ્થાનં પૂરયત । [1]
(ઉપપદ વિભક્તિના પ્રયોગોવાળી ખાલી જગ્યા પૂછવી.)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

48. પ્રકોષ્ટાત્ યુક્તં સંખ્યાપદં ચિત્વા રિક્તસ્થાનં પૂરયત । [1]
(સંખ્યા વિશેષણયુક્ત પદના ઉપયોગવાળી ખાલી જગ્યા પૂછવી)
49. રેખાઙ્કિતપદસ્ય કૃદન્તપ્રકારં વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]
(રેખાંકિત પદમાં રહેલા સંબંધક ભૂતકૃદન્ત, હેત્વર્થકૃદન્ત, કર્મણિ ભૂતકૃદન્ત, કર્તારિ ભૂતકૃદન્ત અને વિધ્યર્થ કૃદન્તમાંથી કોઈ પણ કૃદન્તનો પ્રકાર પૂછવો. જવાબ માટે ત્રણ વિકલ્પો આપવા.)
50. અધોદત્તસ્ય સન્ધિવિચ્છેદં દત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]
(સંધિ છોડવા માટેનો એક પ્રશ્ન પૂછવો. જવાબ માટે ત્રણ વિકલ્પો આપવા.)
51. અધોદત્તસ્ય સન્ધિયુક્તં પદં દત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]
(સંધિ જોડવા માટેનો એક પ્રશ્ન પૂછવો. જવાબ માટે ત્રણ વિકલ્પો આપવા.)
- અધોદત્તયોઃ સામાસિકપદયોઃ સમાસપ્રકારૌ દત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [2]
પ્રશ્ન ક્રમાંક : 52 અને 53
(બંનેય પ્રશ્નોમાં સામાસિક પદો જ મૂકવાં. તેમનો પ્રકાર ઓળખાવવાનો છે. જવાબ માટે ત્રણ વિકલ્પો આપવા.)

વિભાગ-E સંયુક્તવિભાગ

54. અધોદત્તાનિ વાક્યાનિ કથાનકક્રમાનુસારેણ સ્થાપયત । [4]
(નીચે આપેલાં વાક્યો કથાનકક્રમ અનુસાર ગોઠવો.)
(Arrange the sentence according to sequence of the story.)
(ઘટનાક્રમને ધ્યાનમાં રાખીને ગદ્યખંડોમાંથી A, B, C, અને D એવા ચાર વાક્યો મૂકવાં.)
55. અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । [4]
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)
(Read the following passage carefully and write answers in Sanskrit.)
(વિદ્યાર્થીઓની વચક્ષાને ધ્યાનમાં રાખીને ધોરણ-10ના પાઠ્યપુસ્તક સિવાયનો સંસ્કૃત ગદ્યખંડ મૂકવો. ગદ્યખંડ નીચે સંસ્કૃતમાં ચાર પ્રશ્નો મૂકવા.)
- કર્તા-કૃતીનાં યોગ્ય મેલનં કુરુત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [2]
(કર્તા સાથે યોગ્ય કૃતિ જોડો.) કોઈપણ બે)
(Match the following with author and their books.) (Any Two)
પ્રશ્ન ક્રમાંક : 56, 57, 58
(ગદ્ય, પદ્ય અને નાટ્ય પાઠોના કર્તા અને કૃતિઓને યોગ્ય રીતે જોડવા માટેના પ્રશ્ન પૂછવા. ‘અ’ વિભાગમાં કર્તા અને ‘બ’ વિભાગમાં મૂળ કૃતિનું કે પાઠનું નામ લખવું.)
- રેખાઙ્કિતાનિ પદાનિ શુદ્ધાનિ કૃત્વા ગદ્યખણ્ડં પુનઃ લિખત । (કાન્યપિ ત્રીણિ) [3]
(રેખાંકિત પદોને શુદ્ધ કરીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો.) (કોઈપણ ત્રણ)
(Correct the underlined words and rewrite the paragraph.) (Any three)
પ્રશ્ન ક્રમાંક : 59
(અનુનાસિક, અનુસ્વાર લેખનને ધ્યાનમાં રાખીને ગદ્યપાઠોમાંથી જ ગદ્યખંડ પૂછવો. રેખાંકિત શબ્દો ચાર પૂછવા.)
- અધોદત્તસ્ય શ્લોકસ્ય ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયામ્ અનુવાદં કૃત્વા અર્થવિસ્તારં કુરુત । [3]
(કસ્યાપિ એકસ્ય)
(નીચે આપેલા શ્લોકનો અનુવાદ કરીને અર્થવિસ્તાર કરો.) (કોઈપણ એક)
(Translate the following verses and expand the idea.) (Any One)
પ્રશ્ન ક્રમાંક : 60, 61
(પદ્યપાઠોના સ્વાધ્યાયમાં આપેલા શ્લોકો જ અર્થવિસ્તાર માટે પૂછવા. અન્ય નહીં.)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે

ધોરણ-10 : સંસ્કૃત

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 80

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ વિભાગો છે.
 (2) પ્રશ્નોના ક્રમ 1 થી 61 છે.
 (3) પ્રશ્નોની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
 (4) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.
- Instruction : (1) There are five sections in this question paper.
 (2) There are 1 to 61 questions.
 (3) Marks are indicated at the right side of the question Paper.
 (4) Begin new section from the new page.

વિભાગ-A

- અધોદત્તસ્ય ગદ્યખण्डस्य संस्कृतभाषायाम् आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोऽपि एकः) [4]
 (નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.) (કોઈપણ એક)
 (Translate the following passage.) (Any One)
 1. પુરા એકસ્મિન્ જલાશયે અનાગતિવધાતા, પ્રત્યુત્પન્નમતિઃ યદ્ભવિષ્યશ્ચેતિ ત્રયો મત્સ્યાઃ વસન્તિ સ્મ । અથ કદાચિત્ તં જલાશયં દૃષ્ટ્વા ધીવરૈઃ ઉક્તમ્ – “અહો બહુમત્સ્યોઽયં દ્વદ્વઃ । કદાચિદ્ અપિ ન અસ્માભિઃ અન્વેષિતઃ । તદદ્ય આહારવૃત્તિઃ સજ્ઞાતા । શ્વઃ અત્રાગમ્ય મત્સ્યકૂર્માદયો વ્યાપાદયિતવ્યાઃ ઇતિ નિશ્ચયઃ ।”
 2. એકદા સિદ્ધરાજઃ વિચારપથમ્ આરુઢઃ । સઃ અચિન્તયત્, ‘માલવવિજયેન અહં ધનસ્ય સ્વામિત્વં પ્રાપ્તવાન્ । તસ્ય ગ્રન્થાગારઃ અપિ મયા પ્રાપ્તઃ । પરન્તુ ભોજવ્યાકરણેન ભોજસ્ય યાદૃશી કીર્તિર્વર્તતે તાદૃશી કીર્તિર્મયા ન પ્રાપ્તા । અતઃ એતાદૃશં કિમપિ કરણીયં યેન મદીયા કીર્તિરપિ તાદૃશી ભવેત્ યાદૃશી ભોજસ્યાસ્તિ ।’
- અધોદત્તાનાં સંસ્કૃત-પ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [2]
 (નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો. (કોઈપણ બે)
 (Answer the following Sanskrit questions in Sanskrit). (Any Two)
 3. સિદ્ધહૈમસ્ય ષટ્સુ અધ્યાયેષુ કસ્ય વ્યાકરણમ્ અસ્તિ ?
 4. અપરેદ્યુઃ ધીવરૈઃ જલાશયે કિં ક્ષિપ્તમ્ ?
 5. શ્રેષ્ઠિપુત્રસ્ય કિં નામ આસીત્ ?
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં / આઙ્ગલભાષાયાં લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [4]
 (નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (કોઈપણ બે)
 (Answer the following questions in English.) (Any Two)
 6. લેખકે મનુષ્યોને કાષ્ઠખંડ જેવા શા માટે કહ્યા છે ?
 Why has author compared man with a piece of wood ?
 7. કન્યા શું વેચે છે અને એનાથી શું મેળવે છે ?
 Which things does the girl sell ? What does she get in return ?
 8. અજાણ્યા પુરુષને જોઈને અર્જુનને કેમ આશ્ચર્ય થયું ?
 On seeing the unfamiliar person, why was Arjuna astonished ?

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- અધોદત્તસ્ય વિષયસ્ય ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત । (કસ્યાપિ એકસ્ય)

[2]

(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ એક)
(Write short note on the following.) (Any One)

9. શક્તિકુમારની પરીક્ષા યોજના
Shaktikumar's Planning for test
10. આવર્તપાત નામનું વિઘ્ન
The obstacles (Falling in whirlpool)

11. અધોદત્તં ગદ્યખંડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત ।

[4]

(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)

(Read the paragraph carefully and write answer in Sanskrit.)

ધાત્રી કાષ્ઠાણિ આનીતવતી । તદનન્તરં સા તણ્ડૂલાન્ અસકૃત્ જલેન પ્રક્ષાલિતવતી, ઉષ્ણીકૃતે જલે ચ તાન્ પ્રક્ષિપ્તવતી । અલ્પીયસા કાલેનૈવ તણ્ડુલાઃ સિદ્ધાઃ સજ્ઞાતાઃ । તતઃ ઇન્ધનાણિ જલેન શમયિત્વા કૃષ્ણાઙ્ગારાણિ તદર્થિભ્યઃ પ્રેષયિત્વા યત્ ધૂનં લબ્ધં તેન ધનેન શાકં ઘૃતં દધિ તૈલં ચ ક્રીતવતી । તેન ચ સા વિવિધાણિ વ્યજ્જનાણિ સમ્પાદિતવતી ।

પ્રશ્નાઃ

- A. કન્યા તણ્ડૂલાન્ કેન પ્રક્ષાલિતવતી ?
- B. તણ્ડૂલાઃ કદા સિદ્ધાઃ સજ્ઞાતાઃ ?
- C. કન્યા કૃષ્ણાઙ્ગારાન્ કથં પ્રાપ્તવતી ?
- D. કૃષ્ણાઙ્ગારાન્ વિક્રીય કન્યા કિં ક્રીતવતી ?

વિભાગ-B

- અધોદત્તં પદ્યખંડસ્ય ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । (કસ્યાપિ એકસ્ય)

[4]

(નીચે આપેલા પદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.) (કોઈપણ એક)

Translate the following passage into English. (Any One)

12. શતં પદાણિ નિષ્ક્રમ્ય શૌચાર્થં ગચ્છ સત્વરમ્ ।
ફેનિલેન કરૌ કૃત્વા શુદ્ધૌ વ્યાયામમાચર ॥ ૧॥
તૈલં મર્દય કાયે ત્વં તતઃ સ્નાનં સમાચર ।
યથાવિધિ જલેનૈવ વસ્ત્રં સ્વીયં પ્રધાવય ॥ ૨॥
13. શિક્ષા ક્ષયં ગચ્છતિ કાલપર્યયાત્
સુબદ્ધમૂલાઃ નિપતન્તિ પાદપાઃ ।
જલં જલસ્થાનગતં ચ શુષ્યતિ
હુતં ચ દત્તં તથૈવ તિષ્ઠતિ ॥

- અધોદત્તાનાં સંસ્કૃતપ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ)

[2]

(નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.) (કોઈપણ બે)

(Write the following Sanskrit questions's answer in Sanskrit.) (Any Two)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

14. सर्वे कीदृशाः भवन्तु ?

15. कुत्र प्रविष्टस्य भक्तस्य भवानी एका एव गतिः वर्तते ?

16. पुरुषः केन परीक्ष्यते ?

● अधोदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि गुर्जरभाषायां / आङ्ग्लभाषायां लिखत । (केऽपि त्रयः)

[6]

(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (કોઈપણ ત્રણ)

Write the following answers in English. (Any Three)

17. 'સ્વસ્થવૃત્તં સમાચર' પદ્યને આધારે દિનચર્યા વર્ણવો.

Write day-to-day routine on the basis of the poem 'સ્વસ્થવૃત્તં સમાચર'

18. ऋषि सूर्य पास से शानी याचना करे छे ?

For what does Rishi request the Sun ?

19. ભક્ત શું શું જાણતો નથી ?

Which things does a devotee not know ?

20. 'गीतामृतम्'માં કહેલા ભક્તના ચાર પ્રકાર જણાવો ?

Name four type of devotees according to 'गीतामृतम्' ?

● श्लोकपूर्ति कुरुत । (कयोरपि द्वयोः)

[04]

(શ્લોક પૂર્તિ કરો.) (કોઈપણ બે)

(Complete the verses.) (Any Two).

21. आपत्सु रामः भवान्नेयः ॥

22. विवादे विषादे भवामि ॥

23. सर्वे भवन्तु भवेत् ॥

વિભાગ-C

● अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जराषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कस्यापि एकस्य)

[4]

(નીચે આપેલા નાટ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.) (કોઈપણ એક)

(Translate the following dialogues into English.) (Any Two)

24. परिव्राजकः - शाण्डिल्य । न भेतव्यं, न भेतव्यम् । मयूरः खलु एषः ।

शाण्डिल्यः - सत्यं मयूरः ।

शाण्डिल्यः - यदि मयूरः उद्घाटयामि अक्षिणि ।

परिव्राजकः - छन्दतः ।

शाण्डिल्य : - अविधा ! दास्याःपुत्रो व्याघ्रो मद्भयेन मयूररूपं गृहीत्वा पलायते ।

25. सुनीतः - न जानामि । प्रथमं कथयतु यत् प्रस्तरादयः किं कुर्वन्ति ?

પુનીતઃ - પ્રસ્તરાદયસ્તુ અચેતનાઃ સન્તિ, તે સ્વયં ક્રિયાં કરતું સમર્થાઃ ન ભવન્તિ । અતઃ તે તથૈવ તિષ્ઠતિ ।

સુનીતઃ - સચેતનાઃ પશવઃ પક્ષિણશ્ચ કિં કુર્વન્તિ ?

પુનીતઃ - એતે ઘટનયા ઉત્થિતાત્ ધ્વનેઃ ભયમનુભવન્તિ । અતઃ ઘટનાસ્થલાત્ દૂરે ધાવન્તિ ।

अधोदत्तं वाक्यं कः वदति इति लिखत । (कयोरपि द्वयोः)

[2]

(નીચે આપેલાં વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો.) (કોઈપણ બે)

(State Who says the Whom.) (Any Two)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

અ

26. કાનિ કાનિ ત્રીવિધાનિ કાર્યાણિ ?
27. મર્ષયતુ ભવાન્ । મદ્વચનાવગન્તા ભવ ।
28. ન તાવત્ પઠિષ્યામિ ।

બ

- ધૃતરાષ્ટ્રઃ
- સુનીતઃ
- પુનીતઃ
- શાણ્ડિલ્યઃ

- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્ગલભાષાયાં લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [4]

(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (કોઈપણ બે)
(Answer the following questions in English.) (Any Two)

29. દુર્ઘટનાના સાક્ષી કોણ કોણ બને છે ?
Who happens to be the witness of an accident ?
30. ઘટોત્કચ શકુનિને શું સલાહ આપે છે ?
What does Ghatotkacha advice Shakuni to do ?
31. વિદ્યાભ્યાસ શા માટે કરવો જોઈએ ?
Why should one study?

- અધોદત્તયોઃ વિષયયોઃ ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત । (કયોરપિ દ્વયોઃ) [4]

(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.) (કોઈપણ બે)
(Write short note for the following.) (Any Two)

32. સાક્ષિભૂત મનુષ્યનું પ્રથમ કર્તવ્ય
First duty of the witness person
33. ઘટોત્કચનું પાત્રાલેખન
Characteristics of Ghatotkacha
34. શાંડિલ્યએ કરેલું ઉદ્યાનનું વર્ણન
Write the description of the garden according to Shandilya.

- કોષ્ટગતાનિ પદાનિ પ્રયુજ્ય વાક્યે રચયત । (કેઽપિ દ્વે) [2]

(કૌસમાં આપેલાં પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો.) (કોઈપણ બે)
(Make sentence using words given in the brackets.) (Any Two)

35. ઘટોત્કચ ધૃતરાષ્ટ્રને પ્રણામ કરે છે.
Ghatokacha bow down to Dhritrashtra.
(ઘટોત્કચ ધૃતરાષ્ટ્ર પ્ર + નમ્)
36. પથ્થરો અચેતન હોય છે.
Stones are inanimate.
(પ્રસ્તર અચેતન ભૂ - ભવ્)
37. હું પાછળથી પ્રવેશું છું.
I will enter after (you).
(અસ્મદ્ પૃષ્ઠતઃ પ્ર + વિશ્)

વિભાગ-D

- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં સૂચનાનુસારમ્ ઉત્તરાણિ લિખત ।

(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચના મુજબ ઉત્તરો લખો.)
(Answer the following questions according to instruction given.)

38. 'સમરઃ' શબ્દસ્ય સમાનાર્થકં શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]

નિદાઘઃ, કલ્યાણમ્, યુદ્ધમ્

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

39. 'પુરાણ:' શબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થકં શબ્દમ્ અધોદત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]
નૂતનઃ, અજઃ, શાશ્વતઃ
40. અધોદત્તેભ્યઃ ક્રિયાપદેભ્યઃ વર્તમાનકાલસ્ય ઉત્તમપુરુષસ્ય એકવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
ભજતે, ભજે, ભજસે
41. અધોદત્તેભ્યઃ ક્રિયાપદેભ્યઃ સામાન્ય ભવિષ્યકાલસ્ય મધ્યમપુરુષસ્ય દ્વિવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
વારયિષ્યામિ, વારયિષ્યન્તિ, વારયિષ્યથઃ
42. અધોદત્તેભ્યઃ ક્રિયાપદેભ્યઃ આજ્ઞાર્થ-અન્યપુરુષસ્ય દ્વિવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
નિવર્તયતુ, નિવર્તયન્તામ્, નિવર્તયતામ્
43. અધોદત્તેભ્યઃ ક્રિયાપદેભ્યઃ વિધ્યર્થ અન્યપુરુષસ્ય બહુવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
નયેયુઃ, નયેત્, નયેતામ્
44. અધોદત્તેભ્યઃ વાક્યેભ્યઃ 'સ્મ' પ્રયોગયુક્તં શુદ્ધં વાક્યં ચિત્વા લિખત । [1]
(ક) ગજ્ઞાતીરે એકઃ ગુરુઃ શિષ્યેણ સહ વર્તમાનઃ આસીત્ સ્મ ।
(ખ) ગજ્ઞાતીરે એકઃ ગુરુઃ શિષ્યેણ સહ વર્તમાનઃ અસ્તિ સ્મ ।
(ગ) ગજ્ઞાતીરે એકઃ ગુરુઃ શિષ્યેણ સહ વર્તમાનઃ અસ્મિ સ્મ ।
45. અધોદત્તેભ્યઃ નામરૂપેભ્યઃ પદ્મમી વિભક્તેઃ એકવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
લોકાત્, લોકસ્ય, લોકેભ્યઃ
46. અધોદત્તેભ્યઃ નામરૂપેભ્યઃ ષષ્ઠી-વિભક્તેઃ બહુવચનસ્ય રૂપં ચિત્વા લિખત । [1]
ગજ્ઞાયાઃ, ગજ્ઞાણુ, ગજ્ઞાનામ્
47. ઉપપદવિભક્તેઃ પ્રયોગં કૃત્વા રિક્તસ્થાનં પૂરયત । [1]
તે..... કૃતે યથાપૂર્વમ્ ઉપયોગિનઃ એવાસન્ । (જીવેભ્યઃ, જીવાનામ્, જીવેષુ)
48. પ્રકોષ્ટાત્ યુક્તં સંખ્યાપદં ચિત્વા રિક્તસ્થાનં પૂરયત । [1]
ગમનમાર્ગે વિઘ્નાઃ ભવન્તિ । (ચત્વારઃ, ચતસ્રઃ, ચત્વારિ)
49. રેખાઢ્ઢિતપદસ્ય કૃદન્તપ્રકારં વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]
લોકોત્તરાણાં ચેતાંસિ કો નુ વિજ્ઞાતુમ્ અર્હતિ ।
(હેત્વર્થકૃદન્તમ્, સમ્બન્ધકભૂતકૃદન્તમ્, કર્મણિભૂતકૃદન્તમ્)
50. અધોદત્તસ્ય સન્ધિવિચ્છેદં દત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા કુરુત । [1]
અપવર્ગપ્રદાસ્તુ
(અપવર્ગપ્રદઃ + અસ્તુ, અપવર્ગપ્રદા + અસ્તુ, અપ + વર્ગ + પ્રદાસ્તુ)
51. અધોદત્તસ્ય સન્ધિયુક્તં પદં દત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]
અર્જુનઃ + અપિ
(અર્જુનાપિ, અર્જુનેઽપિ, અર્જુનોઽપિ)
- અધોદત્તયોઃ સામાસિકપદયોઃ સમાસપ્રકારૌ દત્તેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [2]
52. ગરુવચનમ્
(ષષ્ઠી તત્પરુષઃ, સમાહારદ્વન્દ્વઃ, બહુવ્રીહિ)
53. ધવલકેશઃ
(ઇતરેતર દ્વન્દ્વઃ, બહુવ્રીહિઃ, કર્મધારયઃ)

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

વિભાગ-E

54. અધોદત્તાનિ વાક્યાનિ કથાનકક્રમાનુસારેણ સ્થાપયત । [4]

(નીચે આપેલાં વાક્યો કથાનકક્રમ અનુસાર ગોઠવો.)

(Arrange the sentence according to sequence of the story.)

(A) યદયં વિત્તદાસઃ ધનિકોઽપિ લુબ્ધો વર્તતે ।

(B) અતઃ કેનાપિ ઉપાયેન મયા અસૌ વચ્ચનીયઃ ।

(C) એકદા કૂટનાથેન ચિન્તિતમ્ ।

(D) તસ્ય કૂટનાથાભિધઃ વૈશ્યઃ પ્રાતિવેશિકઃ આસીત્ ।

55. અધોદત્તં ગદ્યખંડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત । [4]

(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)

(Read the following passage carefully and write answers in Sanskrit.)

એકસ્મિન્ વને એકઃ મૂષકઃ સુપ્તસ્ય સિંહસ્ય કેશાન્ અકૃન્તત્ । સિંહઃ તમ્ અપરાધિનં હન્તુમ્ ઇચ્છતિ સ્મ । તદા મૂષકઃ પ્રાણદાનાય સિંહં પ્રાર્થયત । સઃ કૃપયા તમ્ અમુચ્ચત્ । એકદા સઃ સિંહઃ જાલે નિપતિતઃ । મૂષકઃ સ્વતીક્ષ્ણદન્તૈઃ જાલં છિત્વા સિંહમ્ અમુચ્ચત્ । ક્ષુદ્રજીવાઃ અપિ સમયે મહત્ કાર્યં કુર્વન્તિ ।

પ્રશ્નાઃ

(A) મૂષકઃ કથં સિંહમ્ અમુચ્ચત્ ?

(B) કઃ સિંહસ્ય કેશાન્ અકૃન્તત્ ?

(C) સિંહઃ એકદા કુત્ર નિપતિતઃ ?

(D) મૂષકઃ કિમર્થં સિંહં પ્રાર્થયત ?

● કર્તા-કૃતીનાં યોગ્ય મેલનં કુરુત । (કયોરપિ દ્વયોઃ)

(કર્તા સાથે યોગ્ય કૃતિ જોડો.) (કોઈપણ બે)

અ

બ

56. વિષ્ણુશર્મા

- મહાભારતમ્

57. વેદવ્યાસઃ

- પંચતન્ત્રમ્

58. હેમચન્દ્રાચાર્યઃ

- રામાયણમ્

- કાવ્યાનુશાસનમ્

● રેખાઙ્કિતાનિ પદાનિ શુદ્ધાનિ કૃત્વા ગદ્યખંડં પુનઃ લિખત । (કાન્યપિ ત્રીણિ) [3]

(રેખાંકિત પદોને શુદ્ધ કરીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો.) (કોઈપણ ત્રણ)

(Correct the underlined words and rewrite the paragraph.) (Any three)

59. એકદા સિદ્ધરાજઃ વિચારપથં આરૂઢઃ । સઃ અચિન્તયત્ , ‘માલવવિજયેન અહં ધનસ્ય સ્વામિત્વમ્ પ્રાપ્તવાન્ ।’ [3]

તસ્ય ગ્રંથાગારઃ અપિ મયા પ્રાપ્તઃ પરંતુ ભોજવ્યાકરણેન ભોજસ્ય યાદૃશી કીર્તિર્વર્તતે તાદૃશી કીર્તિર્મયા ન પ્રાપ્તા ।

(નીચે આપેલા શ્લોકનો અનુવાદ કરીને અર્થવિસ્તાર કરો.) (કોઈપણ એક)

(Translate the following verses and expand the idea.) (Any One)

60. વજ્રાદપિ કઠોરાણિ મૃદૂનિ કુસુમાદપિ ।

લોકોત્તરાણાં ચેતાંસિ કો નુ વિજ્ઞાતુમર્હતિ ॥

61. કર્મણ્યેવાધિકારસ્તે મા ફલેષુ કદાચન ।

મા કર્મફલહેતુર્ભૂઃ મા તે સજ્જોઽસ્ત્વકર્મણિ ॥